

CLEO
CENTRUM VOOR CREATIEF
LEREN EN ONTWIKKELEN

ANTIPESTPROTOCOL

Het (anti)pestprotocol van het CLEO is gemaakt met als doel pesten te voorkomen of de situatie te verbeteren.

Plagen of pesten?

Er is onderscheid te maken tussen plagen en pesten. Dit is een belangrijk onderscheid, enerzijds omdat plagen onderdeel kan zijn van een gezonde verstandhouding tussen leerlingen. Hier willen wij dan niet steeds bovenop zitten met interventies, als dit niet nodig is. Anderzijds is het belangrijk omdat plagen kan worden ervaren als pesten, of zich kan voordoen als pesten, waarbij de plager/pester dit niet goed door heeft. Een goed onderscheid is daarom van groot belang.

Onder plagen verstaan we gedrag tussen leerlingen die aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de ene iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Plagen is een spelletje, en is bedoeld als grapje. Niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend.

Pesten is wél bedreigend. De situatie tussen de pester en de gepeste leerling is er één van ongelijkheid. Pesten vindt niet zomaar een keer plaats, maar meerdere keren per week of zelfs meerdere keren per dag, gedurende een langere periode. De pestkop misbruikt zijn macht en het slachtoffer wordt uitgelachen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd, geslagen of er worden dingen van hem of haar afgepakt. Naast deze openlijke vormen van pesten, komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, zoals het buitensluiten van iemand.

Preventie

Zoals voor alles geldt, geldt ook bij pesten dat het beter is de situatie te voorkomen dan te genezen. Het CLEO werkt daarom aan een positief en plezierig schoolklimaat waarin iedereen zichzelf kan en mag zijn en waarbinnen de leerlingen elkaar en de medewerkers met respect behandelen. Het CLEO zet hiervoor verschillende middelen in:

- We werken volgens de bouwstenen van PBS (Positive Behavior Support).
- Met de methode TOPs! werken we systematisch aan positieve groepsvorming en sociale vaardigheden

Er is aandacht en ruimte voor momenten van ontspanning in contact met andere leerlingen. Het creëren van ontspanningsmomenten samen (bijvoorbeeld een samenwerkingsspel, een gezamenlijke creatief opdracht, etc.) bevordert de band tussen leerlingen en het delen van positieve ervaringen bevordert de sfeer in de groep.

In cycli van 13 weken (zodat er steeds een nieuwe groep is) wordt pesten onder de aandacht gebracht van de leerlingen. Er wordt met elkaar een informatieve video gekeken en de coach faciliteert een groepsgesprek.

Er wordt aandacht besteed aan het verschil tussen pesten en plagen.

Uiteraard zijn daarnaast de medewerkers van het CLEO getraind in het creëren van een positieve groeps sfeer door een eigen positieve houding, het geven van complimenten en het stimuleren van positief samenwerken en positief contact.

Ondanks deze inzet op preventie, kan het voor komen dat er een situatie van pesten ontstaat. Dit protocol biedt inzicht in de stappen die het CLEO neemt om een ontstane pestsituatie op te lossen.

Motto

Op het CLEO zien alle betrokkenen pesten als een bedreiging van het veiligheidsgevoel van alle personen op het CLEO. De medewerkers werken actief samen om de steeds wisselende leerling populatie mee te nemen in dit gevoel van veiligheid en bijbehorend het gevoel dat pesten dit voor eenieder op het CLEO bedreigt. Het motto is dat we samen verantwoordelijkheid zijn voor het gevoel van veiligheid voor iedereen. Van pesten is niet alleen de gepeste leerling slachtoffer, maar indirect de hele groep omdat het collectieve gevoel van veiligheid aangetast wordt.

Bestrijden

Het CLEO heeft een gestructureerde aanpak voor de bestrijding van pesten. De directe en curatieve aanpak van pesten onder leerlingen bestaat uit twee methoden: de niet-confronterende methode en de confronterende methode.

De niet-confronterende methode

Deze methode wordt toegepast indien er slechts een vermoeden van pesten bestaat, maar het daadwerkelijke pesten nog niet door de collega is waar genomen. Bij het toepassen van de niet confronterende methode worden de volgende stappen genomen:

Het personeelslid schakelt collega's in om de eigen vermoedens te delen en mogelijk te versterken of af te zwakken.

In het kader van het doorlopend bespreken van pesten als algemeen onderwerp (zie preventie), schakelt de docent de pester(s) en enkele niet-pesters in om op te letten of er in hun klas wordt gepest. Na enkele dagen laat de docent ze dan verslag uitbrengen over hun observaties. Door de vermoedelijke pester in te schakelen bij de bestrijding van pesten maak je het voor de pester moeilijker om hiermee door te gaan.

De docent wacht op een moment dat hij of zij, of een collega, het pestgedrag daadwerkelijk zelf waarneemt om vervolgens duidelijk stelling te nemen. Dit gebeurt dan aan de hand van de confronterende methode.

De confronterende methode

Deze methode wordt toegepast als een docent of ander personeelslid duidelijk pestgedrag signaleert doordat een leerling voor zijn of haar ogen geestelijk of lichamelijk wordt mishandeld. Bij het toepassen van de confronterende methode worden de volgende stappen genomen:

Het personeelslid neemt eerst duidelijk stelling.

De coach van de klas waarin het pesten zich voordoet, voert daarna met de klas een gesprek over pesten in het algemeen. In dit gesprek worden leerlingen gestimuleerd duidelijk stelling te nemen tegenover pesten.

Door leerlingen te stimuleren een gepeste leerling te steunen of te proberen leerlingen die pesten hiermee te laten stoppen, probeert de coach te voorkomen dat er een zwijgende middengroep ontstaat of blijft bestaan.

De coach maakt vervolgens met de leerlingen nadere afspraken door gezamenlijk anti-pestregels op te stellen.

De coach kan het gesignaleerde probleem ook behandelen door bijvoorbeeld een boek te bespreken of een videoband te tonen waarin het thema aan de orde komt. Naar aanleiding daarvan kan de docent een gesprek met de klas op gang brengen over de gevoelens van een gepeste leerling en de motieven van een pestkop.

Vervolg

Nadat de voorgaande stappen zijn doorlopen is het belangrijk om goede afspraken te maken over het vervolg. Enerzijds is alertheid op zijn plaats om goed in de gaten te houden of het pesten daadwerkelijk gestopt is. Anderzijds hebben zowel de gepeste leerling als de pestende leerling veelal extra ondersteuning nodig.

Gepeste leerling

De coach is het eerste aanspreekpunt en de eerste verantwoordelijke in de begeleiding van de gepeste leerling. Nadat de situatie middels de confronterende methode is afgehandeld, wordt er een gesprek georganiseerd waar ouders van de gepeste leerling, de gepeste leerling zelf en de coach aanwezig zijn. In dit gesprek wordt onderzocht wat de gepeste leerling nodig heeft om op een goede manier verder te kunnen. Daarnaast wordt met elke gepeste leerling een dagelijkse afspraak gemaakt tussen hem/haar en de coach. Er wordt afgesproken dat dit de daarop volgende zes weken sowieso stand houdt. Na die zes weken wordt geëvalueerd of de leerling sterk genoeg is om zich staande te houden in de klas, én of de leerling sterk genoeg is om bij herhaling van het pestgedrag, zelf aan de bel te trekken bij de coach.

De pestende leerling

De coach is het eerste aanspreekpunt en de eerste verantwoordelijke in de begeleiding van de pestende leerling. Deze leerling heeft minstens zoveel begeleiding nodig als de gepeste leerling, omdat de oorzaken van pestgedrag divers en heftig kunnen zijn. Nadat de situatie middels de confronterende methode is afgehandeld, wordt er een gesprek georganiseerd waar ouders van de pestende leerling, de pestende leerling zelf en de coach bij aanwezig zijn. In dit gesprek wordt onderzocht wat de pestende leerling nodig heeft om op een goede manier verder te kunnen. Te denken valt aan bijvoorbeeld extra ondersteuning op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Indien het pestgedrag dusdanige vormen aanneemt/heeft aangenomen dat er consequenties voor de pester (moeten) volgen, wordt verwezen naar het protocol time-out en schorsing.